บทที่ 8
ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

- ความหมายของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
- ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ หมายถึง สัตว์น้ำที่ได้ผ่านขบวนการแปรรูปหรือหรีเก็บรักษาจากสัตว์น้ำสดให้อยู่ในสภาพผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่สามารถเก็บไว้บริโภคได้ในระยะเวลานานๆ เช่น การทำกะปิ ปลาเค็ม น้ำปลา การทำเค็ม การรมควัน การตากแห้ง การทำอาหารสัตว์น้ำกระป๋อง และสัตว์น้ำสดแช่แข็ง

ประเภทของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ จำแนกได้เป็น 4 ประเภท

- 1. ผลิตภัณฑ์อาหาร หมายถึง สัตว์น้ำที่นำมาแปรรูปแล้วใช้เป็นอาหารมนุษย์ เช่น ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตากแห้ง ดองเค็ม บรรจุกระป๋อง
- 2. ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หมายถึง สัตว์น้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมอาหาร เช่น การทำกาว หนังแมวน้ำ น้ำมัน และไขมันจากปลาวาฬ

- 3. <u>ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม</u> หมายถึง สัตว์น้ำที่นำมาใช้เป็นอาหารสัตว์หรือเป็นปุ๋ย เช่น ปลาป่น Fish soluble
- 4. <u>ผลิตภัณฑ์ยา</u> หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำที่นำไปใช้ทางการแพทย์ เช่น น้ำมันตับปลา insulin ที่สกัดจากตับอ่อนของปลา

วัตถุประสงค์ของการแปรรูปสัตว์น้ำ

- 1. เพื่อให้เก็บรักษาได้นานขึ้น โดยมีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค
- 2. เพื่อรักษาคุณค่าทางอาหารไม่ให้เปลี่ยนแปลงโดยปฏิกิริยาเคมี หรือชีววิทยา
- 3. ให้ความปลอดภัยในการบริโภค
- 4. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตสัตว์น้ำ
- 5. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

ตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

- **1.** <u>ตลาดปลาสดแช่แข็ง</u> เริ่มมีการส่งออกครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 2504 ประเทศนำเข้าที่สำคัญในปีดังกล่าวคือ มาเลเซีย ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา โดยตลาดมาเลเซียจะนำเข้าปลาคุณภาพต่ำ ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาจะนำเข้าปลาที่มีคุณภาพสูงกว่า และในปัจจุบันประเทศนำเข้าสินค้าปลาสดแช่แข็งก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง แต่ประเทศไทยส่งออกสินค้าประเภทนี้ลดลง เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบและคุณภาพไม่ดีพอ

❖**2.** <u>ตลาดกุ้งสดแช่แข็ง</u> เป็นผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่มีการส่งออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2508 และตลาดต่างประเทศได้ขยายเพิ่มขึ้นทุกปี ถึงแม้ว่าบางปีจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง แต่ลู่ทางตลาดต่างประเทศยังแจ่มใส สำหรับประเทศที่นำเข้ากุ้งสดแช่แข็ง คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร ฮ่องกง ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส อิตาลี และเยอรมัน

❖**3.** <u>ตลาดปลาหมึกแช่แข็ง</u> ประเทศไทยส่งผลิตภัณฑ์ปลาหมึกแช่แข็งไปจำหน่ายในต่างประเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะสินค้าประเภทนี้เป็นที่ต้องการของต่างประเทศมาก ประเทศที่นำเข้าปลาหมึกแช่แข็งที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น อิตาลี ฝรั่งเศส เยอรมัน สหรัฐอเมริกา สเปน และฮ่องกง

❖ **4. ตลาดสัตว์น้ำกระป๋อง** โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกาและตลาดประชาคมยุโรป ตลาดในสหรัฐอเมริกานั้น ต้องการผลิตภัณฑ์กุ้งกระป๋องมากที่สุด รองลงมาเป็น ปูกระป๋อง หอยลายกระป๋อง ปลาหมึกกระป๋อง ส่วนในตลาดประชาคมยุโรปนั้น ประเทศนำเข้าที่สำคัญคือ สหราชอาณาจักร ซึ่งจะนำเข้าปลาทูน่ากระป๋องและปลากระป๋องอื่นๆ รองลงมาคือตลาดในเยอรมันก็นำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องเพิ่มขึ้นทุกๆปี

ปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

- 1. ขาดแคลนวัตถุดิบ
- 2. ปัญหาคุณภาพสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
  คุณภาพสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำมีคุณภาพต่ำ
- 3. ปัญหาในการตรวจรับรองคุณภาพ
- 4. ปัญหาที่เกิดจากประเทศผู้นำเข้า